

A Régiók Bizottsága véleménye – Közös bevándorláspolitikai Európa számára

(2009/C 76/07)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- utal arra, hogy kész együttműködni a jövőbeli közös bevándorláspolitikai kidolgozásában, illetve hozzájárulni ehhez a politikához,
- hangsúlyozza, hogy a közös bevándorláspolitikai jelentős mértékben és elsőként a helyi és regionális önkormányzatokat érinti: egyrészt mivel fokozottan érintik őket az illegális bevándorlással kapcsolatos nehézségek; másrészt pedig, mert rájuk hárul az embereknek számos, a helyi integrációs folyamat részét képező szolgáltatással történő ellátása. Ezért tevékenyen részt kell venniük a legális bevándorlást szabályozó európai keret, az illegális bevándorlás leküzdését célzó intézkedések és a származási országokkal folytatott fejlesztési együttműködés kidolgozásában,
- kiemeli a bevándorlóknak az EU szocio-ökonómiai fejlődéséhez való hozzájárulásuk miatt tulajdonított fontos szerepet. Az európai gazdasági térség nemzetközi versenyképességének érdekében érezhetően javítani kell az EU vonzerejét, hogy fokozottan hasznosítani lehessen a helyi és regionális forrásokban rejlő lehetőségeket,
- utal arra, hogy az annak meghatározására vonatkozó tagállami jogkörrel, hogy harmadik országokból hányan utazhatnak az adott tagállam felségterületére munkavállalási céllal (akár alkalmazottként, akár önálló vállalkozóként), figyelembe lehet venni a tagállami és regionális munkaerő-piaci követelményeket,
- elismeri, hogy rendkívül fontos a befogadó ország hivatalos nyelvének vagy nyelveinek ismerete. A hivatalos nyelv(ek) minél korábbi elsajátítása helyi és regionális szinten is megkönnyíti a sikeres beilleszkedést,
- hangsúlyozza, hogy az illegális és a legális bevándorlás összefügg egymással, és az illegális bevándorlás leküzdése fontos szerepet játszik a legális bevándorlással foglalkozó politika kialakításában. A szervezett bűnözési struktúrák elleni sikeres küzdelemhez egyrészt konzekvensen és átfogó megközelítés alapján kell véghezvinni az illegális migráció leküzdését, másrészt pedig a legális bevándorlást lehetővé tevő perspektívák kialakítására van szükség, akkor, amikor munkaerőhiány van, illetve amikor időben korlátozott tartózkodás során tapasztalatcserén, tudástranszferen vagy migránsok továbbképzésén van a fő hangsúly.

Előadó: Werner JOSTMEIER (DE/EPP), Észak-Rajna–Vesztfália tartományi gyűlésének tagja

Referenciaszövegek

Az Európai Bizottság közleménye: A közös bevándorláspolitikai kialakítása

COM(2007) 780 végleges,

Az Európai Bizottság közleménye: Közös bevándorláspolitikai Európa számára: elvek, fellépések és eszközök

COM(2008) 359 végleges.

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

A helyi és regionális önkormányzatok szerepe

1. támogatja a közös bevándorláspolitikát, amelyet az 1999-ben Tampereben tartott Európai Tanács óta továbbfejlesztettek az Európai Bevándorlási és Menekültügyi Paktummal;

2. utal arra, hogy a Régiók Bizottsága kész együttműködni a jövőbeli közös bevándorláspolitikai kidolgozásában, illetve hozzájárulni ehhez a politikához. A helyi és regionális önkormányzatok késznek mutatkoznak arra, hogy megfeleljenek az új kihívásoknak, illetve hogy helyi és regionális szinten támogassák a bevált módszerek cseréjét;

3. elégedett és hálás az Európai Bizottsággal kötött megerősített együttműködésért, amelyet folytatni kell;

4. üdvözli az Európai Bizottság által alkalmazott partnerségi módszert. A tagállamok és az uniós intézmények közötti partneri együttműködésnek és szolidaritásnak ki kell terjednie a helyi és regionális szereplőkre is. A jövőbeli kihívások összehangolt és koherens intézkedéseket igényelnek, amelyekhez a közös bevándorláspolitikai keretében az EU és a tagállamok hatékony fellépésére van szükség;

5. hangsúlyozza, hogy a közös bevándorláspolitikai jelentős mértékben és elsőként a helyi és regionális önkormányzatokat érinti: egyrészt mivel fokozottan érintik őket az illegális bevándorlással kapcsolatos nehézségek; másrészt pedig, mert rájuk hárul az embereknek számos, a helyi integrációs folyamat részét képező szolgáltatással történő ellátása. Ezért tevékenyen részt kell venniük a legális bevándorlást szabályozó európai keret, az illegális bevándorlás leküzdését célzó intézkedések és a származási országokkal folytatott fejlesztési együttműködés kidolgozásában;

6. az Európai Bizottsághoz hasonlóan úgy véli, hogy olyan mechanizmusokra van szükség, melyek a teherviselés és a politikai koordináció szempontjából a tagállamok és az EU szolidaritására épülnek. A helyi és regionális önkormányzatok többek között a határellenőrzés és -felügyelet, valamint a beilleszkedési politika finanszírozására hívják fel a figyelmet, amely nemzeti, regionális és helyi szinten az államháztartásra is kihat;

7. az emberi jogok tiszteletben tartását, a jogállamiság elveit és a demokrácia támogatását a bevándorláspolitikai központi alkotóelemeinek tekinti. Az Európai Unió garantálja az Alapjogi Chartában rögzített olyan szabadságjogokat és alapelveket, mint amilyen az emberi méltóság, a szabadság, az egyenlőség, a szolidaritás, a polgári jogok és az igazságszolgáltatáshoz fűződő jogok. Ezek között is fontos szerep jut a nők és a gyermekek jogainak. Nem szabad eltérni az ezeknek az elveknek ellentmondó hagyományokat és cselekedeteket. Az Alapjogi Chartában rögzített közös európai értékek megkérdőjelezhetetlenek. Az Európai Unióban mindenkinek magára kötelező érvényű alapértékeknek kell tekintenie az európai alapjogokat;

8. utal arra, hogy a bevándorlók számos európai településen és régióban már most is a társadalom fontos és szerves részét képezik. Az Európai Unió valóban gazdag és sokszínű kulturális örökséggel rendelkező társadalom, melynek meg kell őriznie és tovább kell fejlesztenie ezt az örökséget. A kultúra fogalmát az UNESCO olyan eszmeként fogja fel, amely nemcsak a művészetet és az irodalmat foglalja magában, hanem a különböző életmódokat, az alapvető emberi jogokat, értékrendeket, hagyományokat és vallási irányzatokat is. A bevándorlás elősegítheti a kulturális sokszínűség bővülését is. A kultúrák közötti párbeszéd európai évével⁽¹⁾ az Európai Unió kiemelt tisztelettel adózik a kulturális sokszínűség előtt;

A közös bevándorláspolitikai kialakítása

9. korábban elfogadott véleményei alapján kéri, hogy vonják be a helyi és regionális szereplőket a jövőbeni közös bevándorláspolitikai további szakaszaiba⁽²⁾;

Jólét és bevándorlás

10. kiemeli a bevándorlóknak az EU szocio-ökonomiai fejlődéséhez való hozzájárulásuk miatt tulajdonított fontos szerepet. Az európai gazdasági térség nemzetközi versenyképességének érdekében érezhetően javítani kell az EU vonzerejét, hogy fokozottan hasznosítani lehessen a helyi és regionális forrásokban rejlő lehetőségeket;

11. a harmadik országok állampolgáraival szembeni tisztességes bánásmód és a jogbiztonság miatt égetően fontosnak tartja a világos és átlátható szabályokat, illetve azok betartását;

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 18-i 1983/2006/EK határozata a kultúrák közötti párbeszéd európai évéről (2008).

⁽²⁾ Mivel az Európai Bizottság COM(2008) 359 végleges közleménye a harmadik országok állampolgárainak bevándorlásával kapcsolatos kérdésekre szorítkozik, ez a vélemény nem foglalkozik az uniós állampolgároknak az EU-n, illetve bizonyos régiókon belüli mozgásával.

12. a harmadik országok állampolgárait és azok családját célzó, vonzó tartózkodási feltételeket kínáló, integrációorientált ösztönzőrendszereket fontos módszernek tekinti ahhoz, hogy az európai gazdasági térség számára megnyerjük a szükséges munkaerőt. A munkaerő-piaci szempontoknak megfelelő, bevándorlásirányításra szolgáló, helyes koncepciókban a 2003/86/EK irányelv értelmében a családegyesítés kérdéseit is figyelembe kell venni;

13. utal arra, hogy a bevándorlók felvételére szolgáló adminisztrációs eljárások egyszerűsítése révén a közös bevándorlás-politika jelentősen megkönnyíthetné mind a tagállamok, mind pedig a helyi és regionális önkormányzatok adminisztrációs munkáját;

14. felszólítja az Európai Bizottságot annak elemzésére, hogy az általa javasolt, európai vagy nemzeti szinten meghozandó intézkedések révén milyen feladatok várnak a regionális és helyi önkormányzatokra. Fontos az is, hogy a helyi és regionális önkormányzatok esetleges feladatait nemzeti szinten vagy uniós eszközökkel finanszírozzák;

15. utal az egyes tagállamok eltérő munkaerő-piaci igényeire. Ezért az EU-szerte esetlegesen bevezetett szabványokat, eljárási szabályozásokat és az olyan tartózkodási jogcímeket, mint amilyen a tervezett uniós „kék kártya”, a nemzeti, regionális és helyi munkaerőpiacok eltérő követelményeit és a tagállamok igazgatási autonómiájának megőrzését tiszteletben tartva, illetve a szubszidiaritás elvének alapján kell kialakítani. Az annak meghatározására vonatkozó tagállami jogkörrel, hogy harmadik országokból hányan utazhatnak az adott tagállam felségterületére munkavállalási céllal (akár alkalmazottként, akár önálló vállalkozóként), figyelembe lehet venni a munkaerő-piaci követelményeket;

16. ennek kapcsán üdvözlí, hogy az Európai Bizottság a helyi és regionális önkormányzatok aktív bevonását javasolja a szakképesítések és az ágazati igények jobb összehangolásába, hiszen ezáltal éppen a helyi és regionális sajátosságok figyelembevételére nyílik lehetőség;

A sikeres bevándorlás kulcsa a beilleszkedés

17. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok tevékeny szerepet vállalnak a migránsok integrálásában. A jövőbeli közös bevándorlás-politikában, valamint az olyan kísérőintézkedések, mint például az Európai Integrációs Alap végrehajtása során figyelembe kell venni a települések és régiók sajátos igényeit. Tiszteletben kell tartani a szubszidiaritás és az arányosság elvét;

18. úgy véli, hogy az alapjogok gyakorlása egyben a többi emberrel, a társadalommal és a jövő generációkkal szembeni felelősségvállalással és kötelezettségekkel is jár. A közösen elfogadott európai értékek tiszteletben tartása a mások megbecsülése és a tolerancia iránti elkötelezettséget jelenti, amely a békés és demokratikus együttélés alapja. A helyi és regionális szinten folytatott kulturaközi párbeszéd fontos idevonatkozó impulzusokkal szolgálhat;

19. úgy véli, hogy a civil társadalom minden részének aktív közreműködése, illetve a bevándorlók és a befogadó társadalmak pozitív hozzáállása az integráció fontos előfeltételét jelenti. A származási országok hozzájárulhatnak állampolgáraiknak az európai befogadó országokban történő integrációjához;

20. elismeri, hogy rendkívül fontos a befogadó ország hivatalos nyelvének vagy nyelveinek ismerete. A hivatalos nyelv(ek) minél korábbi elsajátítása helyi és regionális szinten is megkönnyíti a sikeres beilleszkedést. Határozottan ösztönözni kellene, hogy a bevándorlók és még inkább a gyermekeik megtanulják a befogadó ország hivatalos nyelvét/nyelveit, ugyanakkor tiszteletben kell tartani az anyanyelvük ismeretéhez való jogot is, és támogatni kell őket ebben;

21. kiemelt fontosságúnak tartja a megcélzott városról, körzetről vagy kerületről és az azokra leginkább jellemző életstílusokról szóló alapvető, érthető tájékoztatást,

22. kiemeli annak jelentőségét, hogy a bevándorlók alapszintű ismeretekkel rendelkezzenek a befogadó társadalom történelméről és intézményeiről. Ezen ismeretek megszerzése beilleszkedésük sikerének záloga,

23. szorgalmazza eligazító programok és tevékenységek rendezését a harmadik országok frissen érkezett állampolgárai számára, hogy megszerezhessék a befogadó ország nyelvvel, történelmével, intézményeivel, társadalmi-gazdasági jellemzőivel, kulturális életével és alapvető értékeivel kapcsolatos lényegi ismereteket,

24. támogatja olyan innovatív programok vagy integrációs modellek finanszírozását, amelyek nyelvismereti és kommunikációs gyakorlatokat, valamint a befogadó társadalom kulturális, politikai és szociális dimenzióiról való tájékoztatást is tartalmaznak,

25. úgy véli, hogy az oktatásnak kulcsfontosságú szerepe van az integrációban. A helyi és regionális önkormányzatok fontos idevonatkozó feladatokat látnak el az oktatás területén, ezzel is hozzájárulva az általános esélyegyenlőség biztosításához. Az Európai Bizottság által megjelentetett „Migráció és mobilitás: kihívások és lehetőségek az EU oktatási rendszerei számára” című zöld könyv⁽³⁾ bemutatja az oktatásnak az integrációban játszott központi szerepét. A konzultáció kiértékelése során az Európai Bizottságnak különös tekintettel kellene lennie a helyi és regionális szinten végzett feladatokra;

26. utal rá, hogy a munkahelyi élet is komoly tényező a bevándorlók integrációjában. A munkanélküliség gyakran akadály a sikeres integrációnak, különösen akkor, ha fiatalokat sújt. A harmadik országokból történő bevándorlás az egyes tagállamok munkaerő-piaci igényeihez kell, hogy igazodjon. A kereső tevékenység az integráció fontos feltétele, különösen mivel ez a társadalombiztosítási rendszerekbe való belépést is magával hozza. E nélkül a feltétel nélkül a szociális rendszerekbe történő bevándorlás különösen nagy terhet ró a regionális és települési önkormányzatokra, és vállalhatatlan lenne a tagállamok lakossága felé;

⁽³⁾ COM(2008) 423 végleges.

Szolidaritás és bevándorlás

27. hangsúlyozza, hogy az illegális és a legális bevándorlás összefügg egymással, és az illegális bevándorlás leküzdése fontos szerepet játszik a legális bevándorlással foglalkozó politika kialakításában. A szervezett bűnözési struktúrák elleni sikeres küzdelemhez egyrészt konzekvensen és átfogó megközelítés alapján kell véghezvinni az illegális migráció leküzdését, ezért a harmadik országokkal kötött megállapodásokba bele kell venni az illegális bevándorlás leküzdését célzó záradékokat, különös tekintettel a harmadik országok illegálisan az EU területén tartózkodó állampolgárainak visszafogadására. Másrészt pedig a legális bevándorlást lehetővé tevő perspektívák kialakítására van szükség, akkor, amikor magasan képzett bevándorlókról van szó, vagy munkaerőhiány van, illetve amikor időben korlátozott tartózkodás során olyan tapasztalatcserén, tudástranszferen vagy migránsok továbbképzésén van a fő hangsúly, amely aztán később a származási ország számára is előnyös;

A rendelkezésre álló eszközök hatékony és következetes felhasználása

28. azt kéri, hogy nyújtsanak átfogó tájékoztatást az idevonatkozó uniós alapokról és támogatási programokról, hogy minden helyi és regionális szintű szereplő kiaknázhassa ezeket az alapokat és programokat;

29. úgy véli, hogy a jövőbeli uniós bevándorláspolitikát keretében szükségessé válhat, hogy pénzügyi és humán erőforrást biztosítsanak a FRONTEX – határellenőrzésre és a biztonságot érintő fenyegetések elkerülésére irányuló intézkedések területén mozgósítandó – erőforrásainak kiépítésére, hogy az ügynökség hatékonyan elvégezhesse feladatait;

30. nyomatékkal utal arra, hogy a jövőbeli uniós bevándorláspolitikát keretében elsősorban megfelelő pénzügyi eszközök juttatásával és az uniós alapokhoz és programokhoz való hozzáférés garantálásával kell biztosítani a helyi és regionális önkormányzatok migrációs hullámok kezeléséhez szükséges kapacitásainak kiépítését. A fenntartható és eredményes – azaz az érintettek által elfogadott – bevándorláspolitikát kudarca ugyanis súlyos szocio-gazdasági következményekkel járna, és veszélyeztetné jólétünket, a szociális békét és a gazdasági fejlődést;

31. kéri, hogy részesítsék anyagi támogatásban az integrációs politikát, de főleg a helyi és regionális szintű oktatási feladatok megvalósítását. A migrációról és mobilitásról szóló zöld könyv foglalkozik majd a közösségi programok és alapok által az integrációs politika számára juttatott támogatással. Az integrációt érintő speciális helyi és regionális oktatási feladatok megvalósítását az uniós integrációs alapokból kell támogatni;

Partnerség a harmadik országokkal

32. utal rá, hogy a jövőbeli uniós bevándorláspolitikát keretében nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy nagyon fontos a

származási- és tranzitországokkal folytatott együttműködés és párbeszéd ösztönzése, és ehhez igénybe kellene venni az európai szomszédsági politika eszközeit és a földközi-tengeri térségért létrehozott uniót, illetve hatékony fejlesztési együttműködés megvalósítására lenne szükség. Megjegyzi egyúttal azt is, hogy a fenti együttműködés ösztönzésében fontos szerep jut a helyi és regionális önkormányzatoknak. Ez elsősorban azokra az önkormányzatokra vonatkozik, amelyek az EU-val közvetlenül határos harmadik országokkal folytatott együttműködés platformjaként szolgálhatnak;

33. hangsúlyozza, hogy a migráció globális vetülete messze menő következményekkel jár mind a származási országok, mind pedig az Európai Unió számára, így a migráció és a fejlődés témájának kölcsönhatása kiemelt figyelmet érdemel. Ugyanakkor ügyelni kell arra, hogy a szakképzett munkaerő elvándorlása ne járjon káros gazdasági következményekkel („agvetszívás”) a fejlődő országokban. Körkörös migráció esetén, hazájába visszatérve a szakképzett munkaerő kamatoztathatja, illetve továbbadhatja a külföldön megszerzett tudást;

Biztonság és bevándorlás

34. úgy véli, hogy az illegális migrációval kapcsolatos kihívások fényében a jövőbeli uniós bevándorláspolitikát kidolgozásakor különös hangsúlyt kell helyezni az emberkereskedelem és bűnügyi csoportosulások elleni küzdelemre szolgáló gyakorlati és összehangolt intézkedésekre. Így megakadályozhatók az emberi tragédiák;

Fokozott küzdelem az illegális bevándorlás ellen és zéró tolerancia az emberkereskedelemmel szemben

35. határozottan támogatja a gyakran és elsősorban a nők és a gyermekek kizsákmányolásával járó illegális bevándorlás megakadályozására irányuló uniós intézkedéseket. Konzekvens intézkedések meghozatalára van szükség ezen a téren. Az emberkereskedelemben részt vevő, illetve azt szervező csempészhalózatok és egyéb csoportok ellen a származási és a tranzitországokkal együttműködve kell fellépni. Az együttműködési intézkedések kidolgozásába megfelelő módon be kell vonni a helyi és regionális önkormányzatokat;

Kitekintés

36. esélyt és lehetőséget lát a sikeres bevándorláspolitikát megvalósítására, amely hozzájárul a gazdasági sikerhez és a kulturális sokszínűséghez. A helyi és regionális önkormányzatok támogatnak egy olyan politikát, amely elősegíti az Európai Unió gazdasági és társadalmi lehetőségeinek kiszélesítését. Egyszerűen megismétli, hogy az Európai Unió teljes mértékű haszonélvezője lehet a legális bevándorlásnak, amennyiben átfogó és sikeres küzdelmet folytat az illegális bevándorlás ellen.

Kelt Brüsszelben, 2008. november 26-án.

a Régiók Bizottsága

elnöke

Luc VAN DEN BRANDE